

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Vastuuntuntoisuuskoulutuksen vaikutus aloittelevien liikunnanohjaajien ohjausstrategioiden käyttöön

Toivonen, Hanna-Mari & Lintunen, Taru

Liikuntatieteellinen tiedekunta, Jyväskylän yliopisto

Liikuntatieteen päivät: *Liikuntatieteet hyvinvoinnin lähteellä*

6.-7.9.2023 Jyväskylä

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

INCREASING MOTIVATION
FOR PHYSICAL ACTIVITY
IMPACT
www.fidiproimpact.com

JYVÄSKYLÄ

Northern Illinois
University

UNIVERSITY OF
THESSALY

UCMERCED
UNIVERSITY OF CALIFORNIA
MERCED

BUSINESS
FINLAND

Tausta

Hellisonin vastuuntuntoisuuden malli on arvoperustainen käyttäytymistä ohjaava malli, jossa **liikuntaa käytetään työkaluna henkilökohtaisen ja sosiaalisen vastuunoton ja siihen liittyvien elämäntaitojen opettamisessa.**

Hellisonin malliin sisältyviä pedagogispsykologisia työkaluja ovat mm. tuntiformaatti, vastuuntuntoisuuden tasot ja **ohjausstrategiat.**

Ohjausstrategiat

Vastuuntuntoisuutta tukevat **perusohjausstrategiat**:

- Kunnioituksen mallintaminen
- Odotusten asettaminen
- Onnistumismahdollisuuksien luominen
- Sosiaalisen kanssakäymisen tietoinen edistäminen
- Organisointiin liittyvien tehtävien myöntäminen

Vastuuntuntoisuutta edistävät **erityisstrategiat**:

- Johtajuuden tukeminen
- Valintamahdollisuuksien antaminen ja mielipiteiden ilmaisuun kannustaminen
- Roolin antaminen arvioinnissa
- Taitojen siirtämisen esille nostaminen

Ohjausstrategioiden kuvaukset löytyvät: <https://nuoretjohtaa.webnode.page/ohjausstrategioita/>

Tavoitteena oli selvittää koulutusintervention vaikutusta aloittelevien liikuntakerho-ohjaajien ohjausstrategioiden käyttöön

Onko koe- ja vertailuryhmien ohjaajien perus- ja erityisohjausstrategioiden käytössä eroja ohjaustilanteissa?

- Oppivatko koeryhmän aloittelevat liikuntakerho-ohjaajat käyttämään perus- ja erityisohjausstrategioita?
- Käyttävätkö vertailuryhmän ohjaajat joitakin ohjausstrategioita omaehtoisesti?

Kohdejoukon arviointi

Kelpoisuuden arviointi
(n=56)

Suljettu pois (n=31)

- Ei täyttänyt sisäänottokriteereitä (ei lähettänyt esittelyvideota) (n=11)
- Kieltäytyi osallistumasta (ei pystynyt osallistumaan aikataulun vuoksi tai perui osallistumisensa kertomatta syytä) (n=20)

(n=25)

Matsaaminen ja satunnaistaminen

Matsattujen parien satunnaistaminen koeryhmään (n=13)

- Sai koeryhmälle tarkoitetun intervention (n=8)
- Ei saanut koeryhmälle tarkoitettua interventiota (varalla) (n=5)

Matsattujen parien satunnaistaminen vertailuryhmään (n=12)

- Sai vertailuryhmälle tarkoitetun intervention (n=8)
- Ei saanut vertailuryhmälle tarkoitettua interventiota (1 keskeytti osallistumisen ennen intervention alkua ja 3 varalla) (n=4)

Seuranta

Jäänyt pois seurannasta (n=0)

Keskeyttänyt koeryhmälle tarkoitetun intervention (n=0)

Jäänyt pois seurannasta (n=0)

Keskeyttänyt vertailuryhmälle tarkoitetun intervention (n=0)

Analysointi

Analysoitu (n=8)

- Jätetty pois analyysistä (n=0)

Analysoitu (n=8)

- Jätetty pois analyysistä (n=0)

Kovariaattiadaptoitu, satunnaistettu, kontrolloitu interventiotutkimus (Lin, Zhu, & Su, 2015; Treasure & MacRae, 1998)

Vastuuntuntoisuuskoulutusinterventio (20h):

- kahdeksalle 18–22-vuotiaalle aloittelevalle liikuntakerho-ohjaajalle
- Hellisonin (1985, 2011) vastuuntuntoisuuden malliin perustuva koulutus ja työkaluja mallin viemiseen liikuntaympäristöön
- kolmen liikuntaharjoituksen ohjaaminen pareittain

Vertailuryhmän koulutusinterventio (6h):

- kahdeksalle 18–23-vuotiaalle aloittelevalle ohjaajalle
- ryhmän käsittelyä ja ohjaamisen turvallisuusasioita
- yhden liikuntaharjoituksen ohjaaminen pareittain

Toivonen, H-M. et al. (2021). Training programme for novice physical activity instructors using Teaching Personal and Social Responsibility (TPSR) model: A programme development and protocol. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 19(2), 159-178. <https://doi.org/10.1080/1612197X.2019.1661268>

Toivonen, H-M. et al. (2021). Feasibility of a responsibility-based leadership training program for novice physical activity instructors. *Frontiers in Psychology*, 12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.648235>

Menetelmät

Koe- ja vertailuryhmien ohjaajien perus- ja erityisohjausstrategioiden käyttöä seurattiin ja analysoitiin ohjaustilanteissa.

Mittarit:

- **TARE observointityökalu (Wright & Craig 2011)** liikuntaharjoituksissa ohjausstrategioiden käytön määrän seuranta viiden minuutin observointivälein.
- Ohjausstrategioiden käyttöä seurattiin myös **TPSR tarkistuslistalla (Wright & Walsh 2018)**, jossa kunkin harjoituksen päätteeksi arvioitiin, onko kyseistä ohjausstrategiaa käytetty (kyllä/ei).

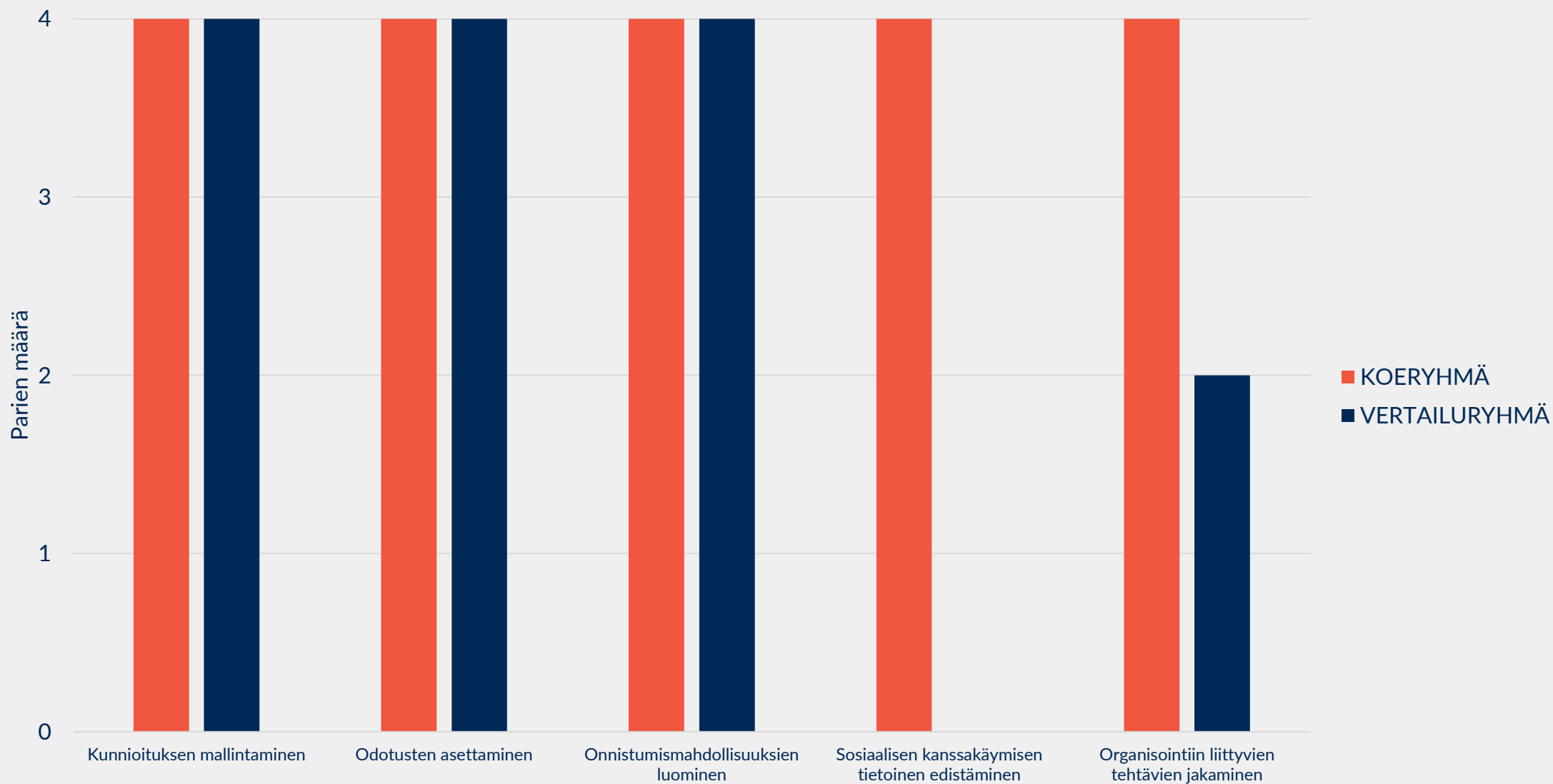
Aineiston analysointi:

- Analyysimenetelmiä olivat toistettujen mittausten varianssianalyysi, riippumattomien otosten t-testi ja kuvaileva tilastoanalyysi.

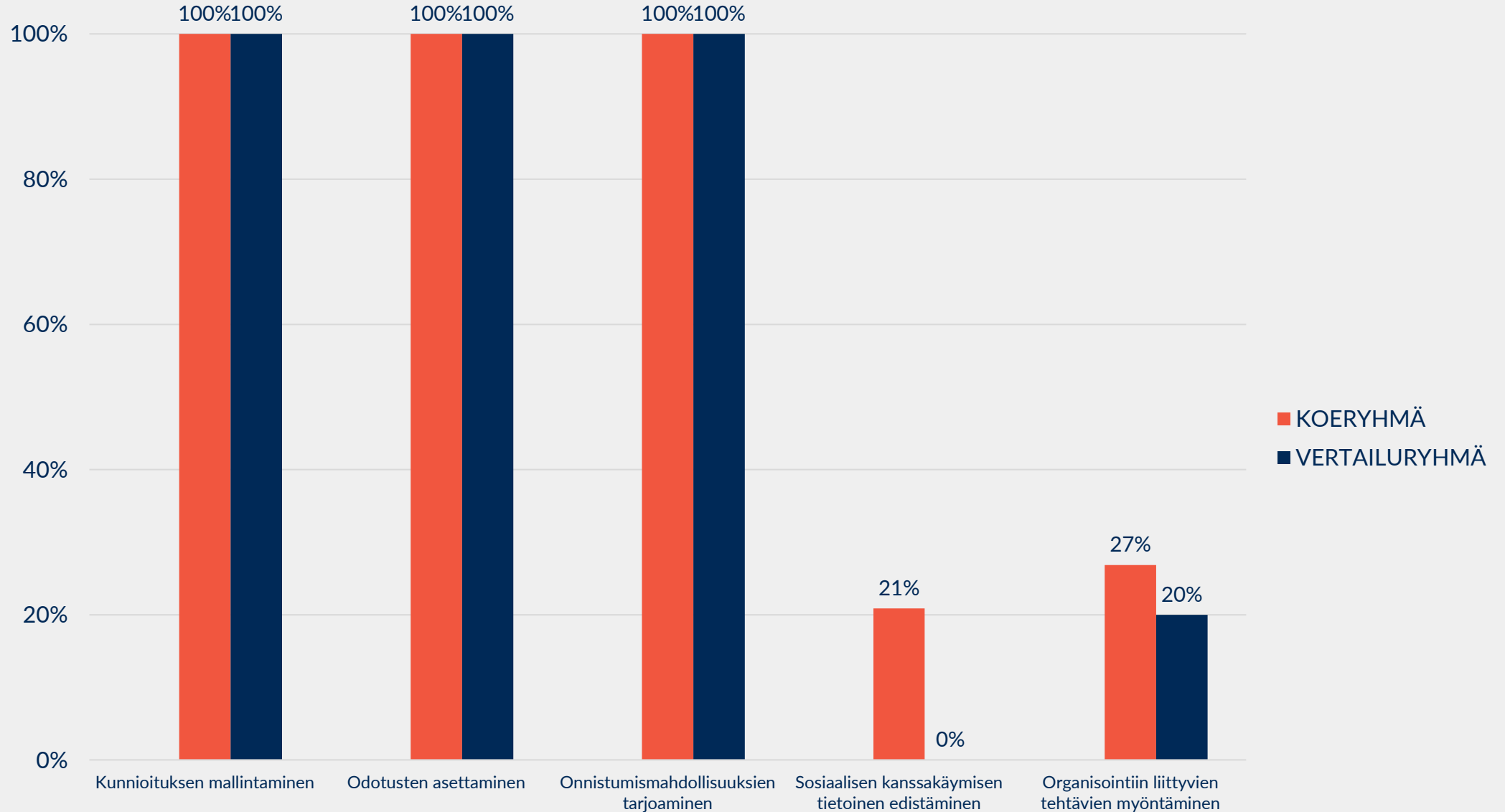
Perusohjausstrategioita käyttäneiden parien määrä

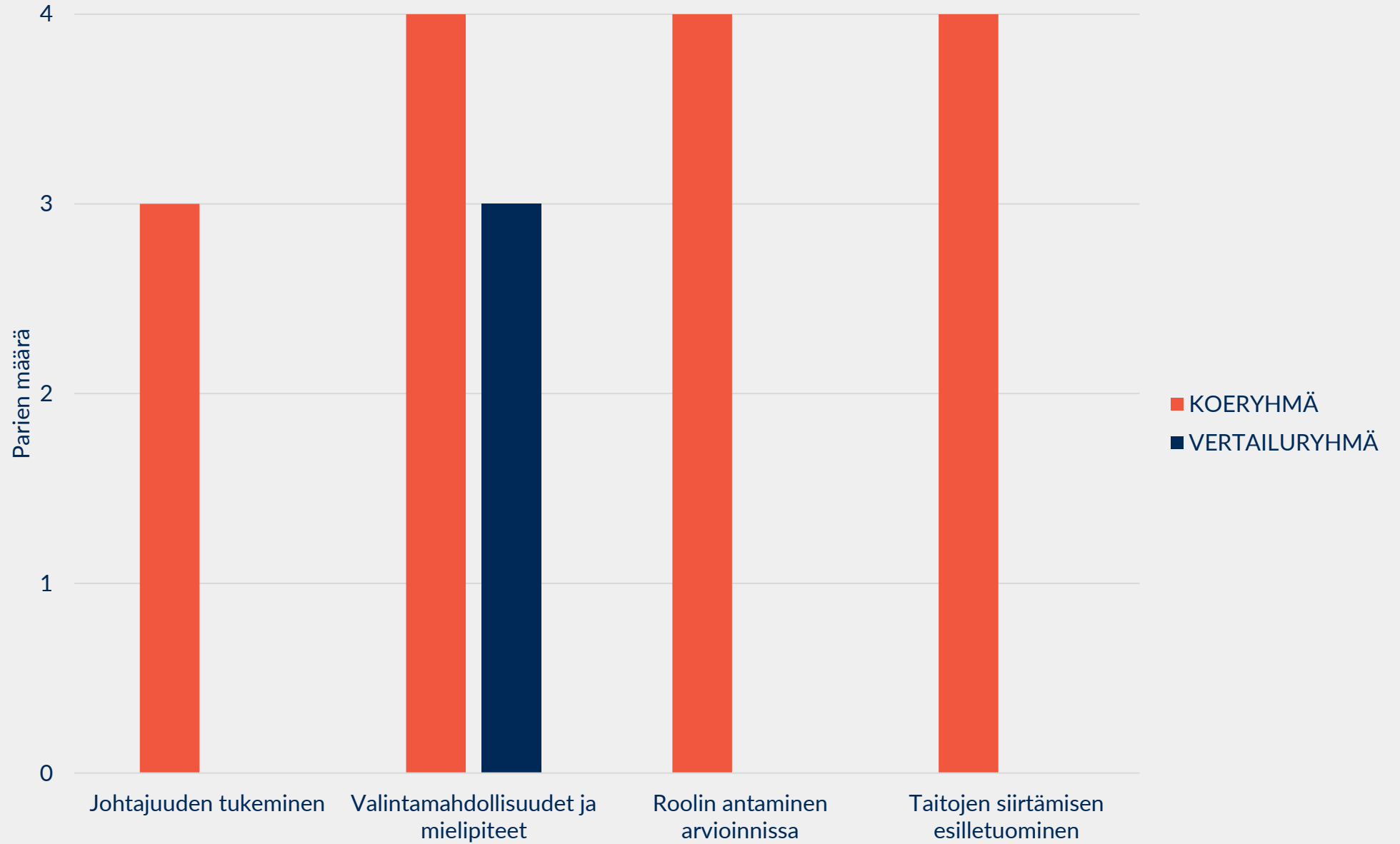

Perusohjausstrategioiden käytön prosentuaalinen osuus observointiajasta

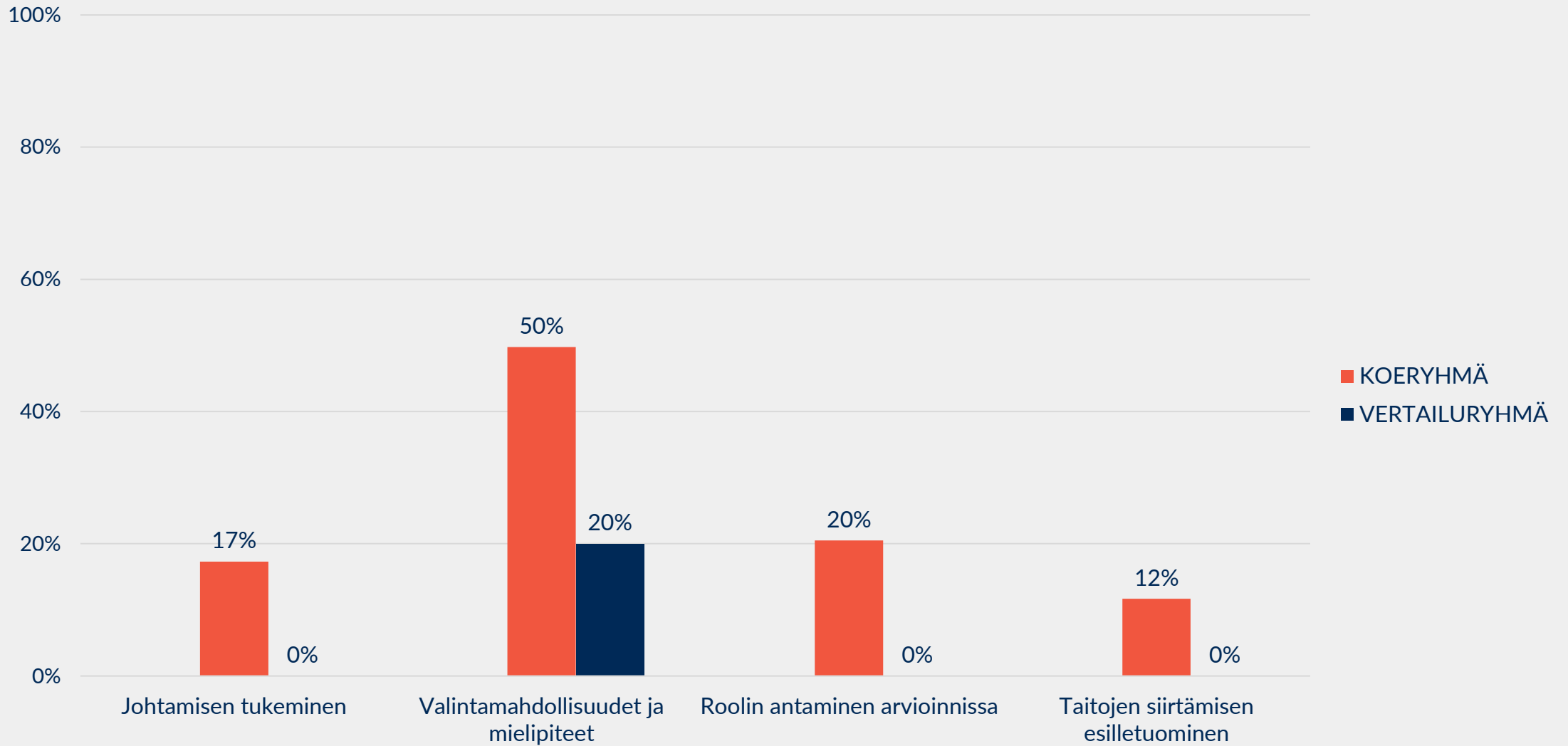

Erityisohjausstrategioita käyttäneiden parien määrä

Eristysohjausstrategioiden käytön prosentuaalinen osuus observointiajasta

Johtopäätökset ja sovellettavuus

- Vastuuntuntoisuutta tukevia perusohjausstrategioita käyttivät sekä koe- että vertailuryhmien ohjaajat.
- Vastuuntuntoisuuskoulutuksen myötä koeryhmän ohjaajat oppivat käyttämään lisäksi erityisstrategioita.
- TPSR koulutuksella voidaan kehittää aloittelevien ohjaajien vastuuntuntoisuuskoulutustaitoja.
- Vastuuntuntoisuuskoulutus tarjoaa työkaluja aloitteleville liikuntaryhmien ohjaajille, joille soveltuvaa koulutusta on kovin vähän saatavilla.

Kiitos!

Tutkimusryhmä:

- Hanna-Mari Toivonen
- Taru Lintunen
- Mary Hassandra
- Paul Wright
- Martin Hagger
- Nelli Hankonen

Asiantuntijat:

- Dan Gould
- Kaarlo Laine
- Sami Kalaja
- Tuija Tammelin
- Mirja Hirvensalo
- Markus Talvio

Tutkimusavustajat:

- Iita Pienimäki
- Elizaveta Novoradovskaya
- Juho Polet

Sidosryhmien edustajat

- Jyväskylän kaupunki: Eino Leisimo, Tella Vuolle-Oranen, yläkoulujen rehtorit

